

शोधविकासप्रकोष्ठः
केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
गङ्गानाथझापरिसरः
प्रयागराजः

व्याकरणविभागः
सम्भाषा - शास्त्राध्ययनकेन्द्रम्
कर्नाटकसंस्कृतविश्वविद्यालयः
बेङ्गलूरुः

त्रिदिवसीया अन्तराष्ट्रिया सङ्गोष्ठी

पाणिनीयव्याकरणं तदनुप्रयोगश्च

Pāṇinīan Grammar & its Applications

13/02/2023 - 15/02/2023

उद्घाटनसत्रम्

दिनाङ्कः 13/02/2023

समयः - 10:15 वादने पूर्वाह्णे

अध्यक्षः

प्रो. श्रीनिवासः वरखेडी
कुलपतिः, केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, दिल्ली

मुख्यवक्ता

प्रो. कोराड सुब्रह्मण्यम्
आई.आई.टी., हैदराबादः

सारस्वतातिथिः

प्रो. आजादमिश्रः
निवृत्तप्राचार्यः, के.सं.वि. भोपालपरिसरः, मध्यप्रदेशः

तत्रभवन्तः तत्रभवत्यश्च कार्यक्रमेऽस्मिन् सादरम् आमन्त्र्यन्ते।

zoom <http://tinyurl.com/panini-inauguration>

निवेदकाः

प्रो. शिवानी
शास्त्रसंकायाध्यक्षा
कर्नाटकसंस्कृतविश्वविद्यालयः
बेङ्गलूरुः

प्रो. ललितकुमारत्रिपाठी
निदेशकः
कार्यक्रमसमितिसदस्याश्च
केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
गङ्गानाथझापरिसरः

स्थानम् - गङ्गानाथझापरिसरः, प्रयागराजः

A 3 DAY INTERNATIONAL SEMINAR ON
Pannian Grammar & its Applications

13-15 February 2023

Organised by

CSU, Ganganath Jha Campus, Prayagraj & KSU, Pampa Mahakavi Road, Bengaluru

Seminar Schedule

Time	13.2.2023	Time	14.2.2023	15.2.2023
8:30 am - 10:00 am	Registration	9:30am - 11:30 am	Plenary Session - 3 (PS3)	Plenary Session - 5 (PS5)
10:00 am - 12:00 pm	Inauguration	11:30am - 11:40am Tea-Break		
12:10 pm- 1:30 pm	Plenary Session 1 (PS1)	11:40 am - 1:30pm	Demo Session	Plenary Session 6(PS6) Research Avenues in Vyakarana
1:30pm - 2:30pm Lunch				
2:30 pm - 4:30 pm	Paper Presentation Online/Offline	2:30 pm - 4:30 pm	Paper Presentation Online/Offline	Plenary Session 7 (PS7)
Tea Break				
4:45pm - 5:45pm	Plenary Session 2 (PS2) - Special Lectures	4:40pm - 6:00pm	Plenary Session - 4 (PS4)	Valedictory Function TA/DA Process Feedback
6:00pm - 8:00pm	विद्वद्गोष्ठी		वाक्यार्थस्पर्धा	
8:00pm - onwards Dinner				

A Three Day International Seminar on Paninian Grammar and its Applications

13.02.2023		
8:30 am - 10:00 am	Registration	
INAUGURATION		
10:15am	Invocation	कृष्णकेशवौ
10:20am	Lighting the Lamp	
10:25am	Welcome	Prof. Lalit Kumar Tripathi
10:35am	Felicitation	
10:40am	Keynote Address	Prof. Korada Subramanyam
11:10 am	सारस्वतभाषणम्	Prof. Azad Mishra
11:30am	अध्यक्षभाषणम्	Prof. Shrinivasa Varakhedi
11:50 am	Vote of thanks	Prof. Shivani
11:55 am	शान्तिमन्त्रः	
Tea Break		

PLENARY SESSION - 1 - 12:00 - 1:30 PM

12:10 pm	Prof. Sudyumna Acharya	भारतीय आर्यभाषा परिवार के शब्द और साहित्य के आलोक में पाणिनि की प्रकृति प्रत्यय संरचना
12:40 pm	Prof. Brajbhushan Ojha	अष्टाध्याय्याः सञ्चालने व्याख्येयपरिभाषाणाम् अनिवार्यता
1:10 pm	Prof. Sripada Subramanyam, निवर्तमान निदेशक पाण्डुलिपिग्रन्थालय, हैदराबाद	वाचि ह्रस्वश्च इति न्यासः
Lunch-break		
2:30pm - 4:30pm - Paper Presentations		

PLENARY SESSION - 2 - 4:45 - 6:30 PM

4:45pm - 5:10pm	Prof. Bharatbhushan Tripathi,CSU Lucknow Campus	द्वितीयाविभक्त्यर्थस्य वैविध्यम्
5:10 pm - 5:35 pm	Dr. Ambarish kumar Mishra	अष्टाध्यायीसंरचना
5:35 pm - 6:00pm	Prof. Dattatreya Murti, Jagannath Sanskrit Vishvavidyalaya, Puri	दर्शनान्तरेषु पाणिनीयप्रभावः
6:00pm - 6:25pm	Dr. Divyachetana Brahmachari	शास्त्रान्तरेषु पाणिनीयव्याकरणस्य प्रभावः

6:30pm - 8:00pm	विद्वद्गोष्ठी	---
8:00 pm - Dinner		

14.02.2023		
Plenary Session 3 (OFFLINE) - 9:30 -11:40 am		
9:30 am - 10:00 am	Pandita Gopalakrishna Shastri(ONLINE)	मञ्जूषायां वाक्यपदीयस्य प्रभावः
10:00 am - 10:25 am	Prof.R.C.Panda	Paninian Method of Sentence Analysis and Modern Indian Languages
10:25 am - 10:50 am	Prof. Bhagawat Sharan, Retd. Professor, Vyakarana Vibhaga, BHU	पाणिनीसूत्रप्रत्याख्यानसमीक्षा
10:50 am - 11:15 am	Prof. Vishnu Namputiri	अकृतव्यूहपरिभाषायाः स्वरूपम् अर्थप्रवृत्तिश्च
11:15 am - 11:40 am	Prof. Ramakant Pandey, Vyakarana Vibhaga, BHU	शब्दशास्त्रीयकतिपयसिद्धान्तानां विमर्शः
Chair Comments		
Tea Break		

Demo Session

Chair - Prof. Amba Kulkarni

Co-ordinators - Dr. Swati and Vid. Chaitanya S. Lakkundi

Sl. No.	Time	Demo Session
1	11:50 am - 1:35pm 10 min each	Kyoko Amano
2		Anil Kumar
3		Jivnesh Sandhan
4		Ankit Sharma
5		Vishwajit Sinha Bakrola
6		Sudhanva Manjunath Athreya , Abhay Pratap Singh
7		Chaitanya
Lunch Break till 2:30 pm		
Paper Presentations 2:30 pm - 4:30 pm		

Plenary Session 4 (ONLINE) - 4:40pm - 6:00pm

4:40 pm - 5:00 pm	Dr. Pramodkumar Sharma	अष्टाध्यायीसंरचनायाः कानिचन उदाहरणानि
5:00 pm - 5:20 pm	Dr. Ananthkrishna Padmanabha	अन्यभाषासु पाणिनीयसिद्धान्तानामनुप्रयोगः
5:20 pm - 5:40 pm	Dr. Chandrashekhar Bhatt	विकरणानाम् उत्सर्गापवादविचारः
5:40 pm - 6:00 pm	Prof. Shailesh Tiwari, Uttarakhand Sanskrit Vishwavidyalaya, Haridvar	अष्टाध्यायीसंरचना

6:00 pm - 6:20 pm	Prof. Mahesh Deokar	Relationship of Paninian Grammar with the non-Paninian Sanskrit and Pali Grammars
6:20 pm - 6:40 pm	Vid. Andreyas, Research Scholar	अन्यभाषासु पाणिनीयस्य कारकविभक्तिसिद्धान्तस्य अनुप्रयोगः
6:40 pm - 6:50pm	Chair Comments	

वाक्यार्थस्पर्धा

6:30 pm - 8:00 pm 10 min each participant	Manthan Bhat	अष्टाध्याय्यामतिदेशसूत्रस्य महत्त्वम्
	Pramod Shankar Kulkarni	स्वतन्त्रः कर्ता
	Pankaj Deepak Dangi	कर्तुरीप्सिततमं कर्म
	Santosh Koirala	व्याख्यानतो विशेषप्रतिपत्तिः न हि सन्देहादलक्षणम्
	Manoj Bhandari	क्रिया प्रत्यक्षा वा न वा ?
	Gopal Krishna	रप्रत्याहारखण्डनम्
	Prasad Deepak Saptarshi	पूर्वत्रासिद्धम्
	Rahul Maity	भूवादयो धातवः
	Basudev Gorai	वैयाकरणनये समासशक्तिः
	Karan Santosh Kulkarni	साधकतमं करणम्
	Shivaprasad Shukla	अर्थवद्ग्रहणे नानर्थकस्य
	Sudarshan Gautam	निपातार्थविचारः

15.02.2023		
Plenary Session 5 (OFFLINE) - 9:30 - 11:30 AM		
9:30 am-9:50 am	Prof. Ramsalahi Dvivedi	शास्त्रान्तरेषु पाणिनीयव्याकरणस्य प्रभावः
9:50 am-10:10 am	Prof. Malhar Kulkarni	Some remarks on teaching Paninian Grammar to students of IITB
10:10am-10:30 am	Prof.Gopabandhu Mishra	पाणिनिव्याकरणस्य लोकव्यवहार्यता
10:30am - 10:50 am	Prof. Shridhar Mishra, CSU, Jaipur Campus	पाणिनीय-अष्टाध्यायीसंरचनायाः वैज्ञानिकत्वम्
10:50 am-11:10 am	Dr. Janardana Hegde	अपाणिनीयप्रयोगस्य स्वरूपम् आन्तर्यञ्च
11:10 am- 11:30 am	Dr. Ashok Mishra, SSAM, Ambala	अन्तरङ्गबहिरङ्गविमर्शः
Tea Break		

Plenary Session 6 (ONLINE) - 11:40 am - 1:40 pm		
11:40 am - 12:10 pm	Dr. Vineet Chaitanya ji	A model of Group Work
12:10 pm - 12:40 pm	Prof. Vishnukant Pandey, CSU, Jaipur	सङ्गणकयन्त्रस्य कृते अष्टाध्यायीसंरचनायाः उपयोगित्वम्
12:40pm - 1:10pm	Prof. Deepti Mishra Sharma	
1:00 pm - 1:30 pm	MALGORZATA SULICH	Nivruttha padarthaka to Aropa- Negation in the eyes of Vaiyyakaranas
1:10 pm - 1:40 pm	Dr. Priyavrata Mishra (Offline)	पाणिनीयधात्वन्तरनिर्देशस्य भाषावैज्ञानिकं समीक्षणम्

Plenary Session 7 (ONLINE) - 2:30 - 4:30 pm		
2:30pm - 2:50pm	Prof. Pawan Goyal	"Insights from Computational implementation of Panini's grammar"
2:50pm - 3:10pm	Prof. Amba Kulkarni Shri. Himanshu Ayachit	Aṣṭādhyāyī Simulator: Using Privacy Of Data spaces
3:10 pm - 3:30pm	Dr. Anuja Ajotikar	Issues in Nominal Derivation in Panini and Non-Paninian Grammars
3:30pm - 3:50pm	Dr. Sivaja Nair	पाणिनीयदृष्ट्या कोशेषु लिङ्गव्यवस्था
3:50 pm - 4:10pm	Dr. Tanuja	“पैताम्बरी” The XML commentary on the अष्टाध्यायी Its relevance in the era of paradigm shift
4:10 pm - 4:30pm	Dr. Sukhada	Textual Meaning Representation Inspired by Indian Grammatical Tradition

4:30 pm - 5:30 pm	VALEDICTORY FUNCTION	
-------------------	----------------------	--

A 3 DAY INTERNATIONAL SEMINAR ON
PANINIAN GRAMMAR & ITS APPLICATIONS

13-15 February 2023

Organised by

CSU, Ganganath Jha Campus, Prayagraj & KSU, Pampa Mahakavi Road, Bengaluru

Paper Presentation Schedule

ROOM NUMBER 1 OFFLINE

अष्टाध्याय्याः तन्त्राणि

13.2.2023 2:30 pm - 4:30 pm

Chair — TBD

Co-ordinator - TBD

Dr. Abhishek Das	Contribution of Halhed and Vidyasagar to the practice of Bengali grammar, in the context of Paninian grammar
Shri Ajit Pandey	पाणिनीय व्याकरणशास्त्र की वैज्ञानिकता तथा आधुनिक भाषाविज्ञान: एक अध्ययन
Shri. Manoj Bhandari	अष्टाध्यायीसंरचनायां प्रत्याहाराणां भूमिका
साधना आर्या	पाणिन्यष्टके विवेचितविषयाणाम् अथ च सूत्रप्रकाराणां संरचनात्मकं विश्लेषणम्
शिल्पा त्रिपाठी	वेदार्थनिर्धारणे पाणिनीयशास्त्रस्योपकारकत्वम्
ईशा शर्मा	Panini vyakaran sarvashastropkarakam
Shri. Sandeep Upadhyaya	अष्टाध्यायीसंरचना

ROOM NUMBER 2 OFFLINE

सर्वशास्त्रोपकारिका अष्टाध्यायी

13.2.2023 2:30 pm - 4:30 pm

Chair — TBD

Co-ordinator - TBD

Shri. Dheeraj kumar Mishra	शास्त्रान्तरेषु पाणिनीयव्याकरणस्य प्रभावः
Shri. Sudarshan Gautam	श्रौतयागेषु पाणिनीयोपकारः
Dr. Varalakshmi K	अलङ्कारशास्त्रे व्याकरणशास्त्रप्रभावः
Swami Japa Siddhananda	Pāṇinīya-Vyākaraṇasya Mokṣopayogitvam
Dr. Dharmendra Das	Sociolinguistic facts reflected in Aṣṭādhyāyī : A study
Shri. Santosh Arya	TBD

ROOM NUMBER 3 OFFLINE

Computational Linguistics

13.2.2023 2:30 pm - 4:30 pm

Chair — TBD

Co-ordinator - TBD

Shri. Manthan Bhatt	Analogical reasoning between Aṣṭādhyāyī of Pāṇini & Computer programming languages
Ms. Mrunal Phadanvis	संस्कृतमराठीभाषयोः उच्चारणस्थानानि, सन्ध्यादीनां विचारः साम्यभेदविमर्शश्च।
Shri. Parikshit Zodekar	मराठीभाषाव्याकरणे समासकार्ये पाणिनीयव्याकरणस्य प्रभावः तस्य समीक्षणं च।
Prof. Devadatta Sarode	TBD
Dr. Archana Karanth	शब्देन अर्थाभिधानरीतिः

Smt. Arya Varma	Application Of Tantrayukti In Aṣṭādhyayī
Ms. Bithika Kundu	अलिविलासिसंलापकाव्यस्य पाणिनीयव्याकरणदिशा अध्ययनम्
Shri.Gunjan Pathak	अष्टाध्यायी की संरचना
Narasimha Ganesh Bhat	सर्वनाम्नः स्याद्ह्रस्वश्च
Shri. Sagar Bera	संस्कृतव्याकरणे गणपाठः तथा तस्य परम्परा
Shri. Vivekananda Lakshman	त्रिपादीस्थसूत्राणां सोदाहरणं प्रवृत्तिक्रमविज्ञानम्
Dr. Yashaswee	Astaadhyayaah sanrachanaayaam prayuktam laaghavavignaanam

Shri. Chandan Mukherjee	शब्दानां प्रतिपत्तौ अभ्युपायो मार्ग
Shri. Manikanta J	अष्टाध्यायी लोकन्यायसंवलिता
Vid. Gopalakrishna	अष्टाध्याय्याम् असिद्धत्वप्रकरणम्
Dr. Preenon Bagchi	Usage of Computer Intelligence In Understanding the Natural Language Processing in Sanskrit Texts
Shri. Ankit Mishra	महेश्वर सूत्रों के माध्यम से पाइथन का परिचय एवं SymPy Module का प्रयोग सामान्यीकरण
Shri. Mangaldev Tripathi	A model of meaning representation system using Paninian method
Rajini Reddy Kotla	भारतीय भाषाओं के लिए वर्डनेट (शब्दतंत्र)

Deepjyoti Deb	PĀṆINI'S INSIGHTS FOR DEVELOPING SAMSKRṬA VIBHAKTI CHECKER TOOL
Dr. L. Savita Arya	अष्टाध्याय्याः सङ्गणकीयाः पक्षाः
Priyanka Salekar	Mathematical modeling of the verbal forms in the Liṭ lakāra
Shatarupa Mehta	A comparative study of Samasa sutras in Katantra and Paninian Grammar
K.V. Suryaprakash	Tagging Sanskrit Sama:sams : An SHMT Systematic Analysis of Tatpursha Sama:sam in Ritusamhara
Tushar Gandhi	INSIGHTS FROM PĀṆINIAN GRAMMAR FOR DEVELOPING A SANSKRIT VOICE TYPING TOOL
Tapas Khanra	धात्वर्थमुख्यविशेष्यकशाब्दबोधः, तत्र प्रमाणं तद्विषयकसंरचनाववशेषश्च

Sangram Sardar	भोजप्रणीतसरस्वतीकण्ठाभरणग्रन्थदिशा विकरणप्रत्ययविधायकसूत्राणां सोदाहरणं विमर्शः
Vaishnavi Amarnath Heddurshetti	प्रौढमनोरमा-शब्दरत्नरीत्या "भोभगोअघोअपूर्वस्य योऽशि" इति सूत्रविचारः
Abhijit Saha	पद्मनाभदत्तस्य सुपद्मव्याकरणस्य कृत्यप्रत्ययविमर्शः
Aishwarya G Nath	पाणिनीयव्याकरणपद्धत्याः मलयाळभाषाव्याकरणे सन्धिकार्ये दृश्यमानस्य प्रभावस्य समीक्षा
Pramodkumar Shukla	
Purnima Thapa	KARAKA ANALYSIS OF BENGALI IN ACCORDANCE WITH PĀṆINIAN SYSTEM
Sajan Guha	कर्तुः स्वातन्त्र्यप्रतिपादने भर्तृहरेरनवद्यता
Sangram Sardar	भोजप्रणीतसरस्वतीकण्ठाभरणग्रन्थदिशा विकरणप्रत्ययविधायकसूत्राणां सोदाहरणं विमर्शः

ROOM NUMBER 8 ONLINE

14.2.2023 2:30 pm - 4:30 pm

Akshar Bharati Vineet Chaitanya ji	A model of group work
Dr. Paritosh Das	Semantic Analysis of the interrogative pronoun used in poetic expressions: Gadādhara's Exposition
Avani Tengse	निपातार्थनिर्णयः
Shagun Sinha	Natural Language Processing using Paninian Grammar: An Overview of Current Research
Shailesh Mishra	
Shivani Kanthi	शास्त्रे लाघवाय पाणिनिना अनुसृताः नियमाः ।
Shwetanandini	वेदार्थोद्धाटने अष्टाध्याय्याः पात्रम्

ROOM NUMBER 9 ONLINE

14.2.2023 2:30 pm - 4:30 pm

Sushama Edke	पाणिनीयाध्ययनप्रक्रिया
Swati Lode	पाणिनीयधातुपाठे समानाक्षरधातूनां विश्लेषणात्मकमध्ययनम्
Aishwarya	सन्वल्लघुनि चङ्परेऽनग्लोपे इति सूत्रे मतभेदाः, तेषामनुप्रयोगश्च
Jaikishen	पाणिनीय-अष्टाध्याय्यां स्वरवैदिकी प्रक्रिया
Dr. Umeshchandra Mishra	अष्टाध्याय्यां वर्णसमाम्नायः

75
आज़ादी का
अमृत महोत्सव

G20
भारत 2023
संयुक्त राष्ट्र
ONE EARTH • ONE FAMILY • ONE FUTURE

शोधविकासप्रकोष्ठः
केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
गङ्गानाथझापरिसरः
प्रयागराजः

व्याकरणविभागः
सम्भाषा - शास्त्राध्ययनकेन्द्रम्
कर्नाटकसंस्कृतविश्वविद्यालयः
बेङ्गलूरुः

त्रिदिवसीया अन्तराष्ट्रिया सङ्गोष्ठी

पाणिनीयव्याकरणं तदनुप्रयोगश्च

Pāṇinīan Grammar & its Applications

13/02/2023 - 15/02/2023

समापनसत्रम्

दिनाङ्कः 15/02/2023

समयः -04:30 वादने अपराह्णे

अध्यक्षः

प्रो. ललितकुमारत्रिपाठी

निदेशकः, गङ्गानाथझापरिसरः, प्रयागराजः

मुख्यातिथिः

प्रो. श्रीपादसुब्रह्मण्यम्

निदेशकचरः, पाण्डुलिपिग्रन्थालयः, हैदराबादः

विशिष्टातिथिः

प्रो. आर.सी.पण्डा

कुलपतिचरः, महर्षि पाणिनि संस्कृत एवं वैदिक विश्वविद्यालय, उज्जैन

मुख्यवक्त्री

प्रो. शिवानी

शास्त्रसंकायाध्यक्षा, कर्नाटकसंस्कृतविश्वविद्यालयः, बेङ्गलूरुः

सारस्वतातिथिः

प्रो. सुद्युम्नाचार्यः

निदेशकः, वेदवाणी-वितानं, सतना, मध्यप्रदेशः

तत्रभवन्तः तत्रभवत्यश्च कार्यक्रमेऽस्मिन् सादरम् आमन्त्र्यन्ते।

zoom <http://tinyurl.com/panini-valedictory>

निवेदकाः

कार्यक्रमसमितिसदस्याः

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

कर्नाटकसंस्कृतविश्वविद्यालयः

प्रो. देवदत्तःसरोदे

संयोजकः

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

गङ्गानाथझापरिसरः

स्थानम् - गङ्गानाथझापरिसरः, प्रयागराजः